

Вх. № 749
Дата; 09.08.2018г.
Дело № НО-05
Подпис: [Signature]

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Диана Златанова, Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ на тема: „Сравнително изследване на числеността, размножаването и храненето на чакала (*Canis aureus* L. 1758) и лисицата (*Vulpes vulpes* L. 1758) в Горнотракийската низина и Добруджа“

на Албена Йорданова Власева, редовен докторант към ИБЕИ (отдел „Животинско разнообразие и ресурси“, секция „Биоразнообразие, популационна биология и ресурси от гръбначни животни“) с научен ръководител проф. дбн Петър Василев Генов и научен консултант доц. д-р Ценка Георгиева Часовникарова.

Общи основания: Настоящото становище е подготвено във връзка със заповед на директора на ИБЕИ-БАН № № 60/20.06.2018 г., по процедура за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност Екология и опазване на екосистемите“ (шифър 02.22.01).

Представени за публичната защита документи: Докторантката е предоставила всички изискуеми документи според Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИБЕИ-БАН и Изискванията към дисертационните трудове за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, прилагани в ИБЕИ – БАН, а именно: 3 публикации на които е първи автор, излезли в специализирани научни издания (една публикация на български и две на английски език, една от които с импакт фактор); документи, удостоверяващи участието в научни форуми, както и удостоверение за покриването на 410 кредита, които са над изисквания минимум от 250 кредита. С приложените документи и публикации се покриват и дори надвишават необходимите критерии за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Общо впечатление за дисертационния труд: Проучването на числеността, популационната динамика, храненето и размножаването на мезохищници като чакала и лисицата е важна, актуална и необходима тема с широко фундаментално и практическо приложение, особено в контекста на сложната епизоотична обстановка в страната напоследък. Този труд запълва редица празнини в познанията за целевите видове. Дисертационният труд е представен във вид и обем, съответстващи на Изискванията към дисертационните трудове за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, прилагани в ИБЕИ – БАН. Той е представен под формата на три публикации и допълнителен текст с общ обем от 56 страници (61 стр. с приложените статии) и автореферат съпроводен с кратко резюме на английски език. Авторефератът правилно отразява основните положения и

посочените приноси на дисертацията. Съществуват известен брой технически, както и правописни и стилови грешки.

Становище за значимостта и убедителността на получените резултати, интерпретациите и изводите и за характера на научните приноси

- *Степен на познаване на проблема:* Докторантът познава задълбочено съществуващите публикувани източници.
- *Цел, задачи, хипотези и методи на изследване - съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд:* Научната хипотеза и целта на дисертационния труд **правилно и ясно формулирана** въз основа на направения литературен преглед. Методиката по отношение на хранителния анализ и размножаването е точно и умело подбрана, като следва поставените задачи, а събраният материал е достатъчен за извеждане на заключения. По отношение на числеността, обилието и популационната динамика съществуват много по-достоверни източници на данни от таксацията, но както е посочила докторантката, понастоящем това е *единственият набор* на разположение от дългосрочно събирани данни на национално ниво. В настоящата работа е посочено, че получените резултати трябва да се тълкуват само като израз на някои тенденции в увеличаване на индекса на обилие на популациите на видовете. Допълнително, използваните данни от таксация за динамиката на видовете са успешно дискутирани от гледна точка на размножителния им потенциал. Албена Власева добре познава обектите си на изследвания и в голяма степен показва умело прилагане на усвоените методи за постигане на поставените задачи.
- *Обсъждане на резултатите и използвана литература:* Докторантката показва задълбочено познаване на проведените до сега изследвания, като умее да тълкува получените от неговото изследване резултати в съответствие с предишни изследвания. Тя притежава необходимите знания и натрупан опит, които е приложила при дискутирането на важни аспекти, свързани с популационната динамика и използването на местообитанията, храненето, размножаването и взаимоотношенията между целевите видове. Убедително и комплексно са дискутирани връзките между заемане на местообитание, хранене, размножаване и преживяемост на двата вида в сравнителен план като са направени опити логично да се обяснят установените зависимости.
- *Приноси на дисертационния труд:* Настоящия труд е с важно приносно значение в частта си за размножаването и храненето при двата вида, особено в сравнителен план. Тук за първи път се подчертава В резултат на получените резултати докторантът е извел три важни

приноса с оригинален характер, които имат както фундаментален, така и научно-приложен характер.

- *Оценка за степента на личното участие на докторанта в приносите:* Представените анализи са оригинални и не са заимствани без цитиране от изследвания и публикации, в които няма участие. Това се подкрепя с факта, че и в трите публикации докторантката е първи автор, което потвърждава оригиналния личен принос в разработването на темата.

- *Оценка на качеството на научните трудове и цитирания:* В периода на разработване на дисертацията една от публикациите (Мирчева А., 2009) вече е цитирана веднъж, което показва важноста на изследванията.

Към докторантката имам два взаимосвързани въпроса:

Кои според Вас са възможните причини за все по-честото наблюдаваното навлизане на чакала в нетипични за вида планински местообитания (посочено е, че това е предоставено като лична информация) на по-висока надморска височина, при положение, че там има по-засилен натиск не само от по-многобройната лисица, но и от вълка? Как се очаква това да се отрази на репродуктивния статус при двата вида?

Мотивирано заключение: Въз основа на представения дисертационен труд, основан на разнообразни методи на изследване, водещи до резултати, обобщения и изводи със оригинален фундаментален и научно-приложен характер, както и върху личните ми впечатления от докторантката считам, че дисертационния труд отговаря на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Оценявам **положително** дисертационния труд и препоръчвам присъждането на образователната и научна степен „доктор” по научната специалност Екология и опазване на екосистемите“ на Албена Йорданова Власева.

Дата: 22.7.2018 г.

Изготвила становището:

гр. София

доц. Диана Златанова